

EGY BUZASZEM TÖRTÉNETE

3. A család az asztalnál

- Mama - Itt van a kenyér
 Aldó - Kérek egy olyan nagy karéjt, mint Róberté
 Róbert - Te sokkal kisebb vagy és nem tudod megenni az egészet
 Papa - Ne kezdjétek a szokásos históriát és főleg ne pazaroljátok a kenyeret. A kenyér drága. Nem tudjátok, milyen hosszú utat kell megtennie egy buzaszemnek azelőtt, hogy az asztalra kerül
 Mária - Papa, meséld el a buzaszem történetét

4. Gabonaszem

- Papa - A kenyér története! Gondoltátok-e valaha, hogy majdnem az egész emberiség léte ettől a buzaszemtől függ? Nézzétek, milyen csodálatos! Tán nem tudjátok, hogy ezek a buzaszemek gyümölcsök?
 Mária - Gyümölcsök? De hiszen ezek gabonaszemek.
 Papa - Pontosan, valódi, sajátosságos gyümölcsök, a botanikusok "carioxidoknak" nevezik.

5. Egy feltört mező

- Papa - Ha meg akarjátok ismerni egy buzaszem történetét, ennél a rögnél kell kezdenünk, utána ezek a nyári betakarítás után pihennek, átalakulnak és télre meleget halmoznak fel.

6. A borona elsimítja a talajt

- Papa - Amikor a földmives azt gondolja, hogy itt a kedvező idő, kimegy a boronával a földre és szépen elsimított talajjá változtatja, amely a maga idején a buzaszemet fogja magába fogadni.

7. A földmives megtrágyázza a földet

- Mama - A buzaszem olyan talajba szeret kerülni, amely gazdag táplálékban. Ezért a földmives trágyát használ: meszet, káliumot, ammoniákat, foszfátot, vagy egyéb vegyszert, a talaj természetének megfelelően.

8. A magvető

- Papa - Amikor minden jól elő van készítve, a buzaszem örül annak, hogy az elkövetkezendő időben duzzadó aranykalász fog belőle válni.
 Roberto - Amikor kézzel vetették el a magot, nagyon gyenge volt a termés.
 Papa - Természetesen. Ezzel szemben a vetőgéppel nemcsak mélyebbre kerülnek a buzaszemek a talajba, hanem szép sorokban vannak, ez könnyíti a gyomirtást.
 Ime az a pillanat, amikor a magvak a vetőgép vezetékeiből a barázdába hullanak és a föld betakarja őket.

10. Az első csira

- Papa - Egy bizonyos idő múlva ime az első csira.
 Mária - Papa, hogyan csirázik ki a mag? Ugy tudtam, hogy a mag elhal a földben.
 Papa - Ez csak szólásmondás. Valójában a magban benne van kicsiben a gyökér, szár és a levél, az egész egy tápláló burokban. Alighogy a földbe kerül, a búzaszem megdagad és a csira át-töri a külső burkot. A kis növény el kezd növekedni a talaj nedvessége és melege által és néhány nap múlva már megjelennek a gyenge hajtások.
 Mama - És mennyire sietnek ezek a hajtások nőni és fejlődni. Mintha csak a lehető legjobban ki akarnák használni a szép őszi napokat, hogy megerősödjenek a tél beállta előtt.
 Róbert - Nem lenne jobb tavasszal elvetni a magot? A szép évszakban jobban növekednének.
 Papa - Ellenkezőleg. Éppen az őszi vetés hoz több termést. Igaz, hogy az első sietség után a kis növény abbahagyja a növekedést a hideg hatására, de mozdulatlansága csak látszólagos, mert eközben kifejlődnek a gyökerei és teljeseedik a búzaszem.

12. Hó födi a talajt

- Mama - Mikor hó borítja majd a mezőt, hogy tud megélni ez a sok kis növény? Jobb lenne, ha nem havazna.
 Papa - Ellenkezőleg: pont a hó védi meg a magot a tél szigorától. Emlékszel az eszkimókra?
 Mária - Akik jégkúnyhókban élnek?
 Papa - Pontosan. Éppen ez a fajta lakóhely védi őket a legkeményebb időjárásban. Ugyanaz történik a magokkal. A hó egyebek közt megakadályozza, hogy a fagy és az olvadás letörje a szárat a gyökérről.

13. A szár megerősödik

- Mama - Mikor elmúlt a fagy és a ködveszély, a hó többé nem szolgál takaróul és megolvad, a vizet a gyökerek mohón felszívják. A növényt remegő öröm hatja át: szára gyorsan növekszik és a levelecskék meglepően megnyulnak.

14. Virágzó mag

- Papa - Végre itt a tavasz! Ennek örül a kis növény. A talaj fölött megnő 60-90 cm magasra, hajladozik a szélben, mintha csak köszönetet akarna mondani a Teremtőnek.
 Aldo - De gyöngye szára van és egy szélfuvallat könnyen letörheti.
 Papa - Ez nem megy olyan könnyen, mert növekedés közben a növény szára belül üreges, kivéve a csomókat, ahol a levelek sarjadnak. Éppen ezek a csomók szilárdítják meg a szárat különböző helyeken és így ellen tud állni a szélnek.

15. Érett kalászkok

- Mama - Nézzétek milyen gyönyörű kalászkok! Tudjátok, hogyan alakultak ki? Május elején a legfelső levél hüvelye el kezd dagadni és egy, vagy két héttel később egy virág bujik ki kalász formájában a hüvelyből. Ennek a virágnak a porzója a legkisebb ütdésre lehullatja a virágporukat a virág egy másik részére, amelyet bibének nevezünk és búzaszem lesz belőle.

- Papa - Emlékeztek még a száraz, rögzös mezőre? Nos, mennyire átalakult. Micsoda bőség! De ne higgyétek, hogy ez magától lett. Az ember évezredekken át gondozta a gabonát, hogy minőségét megjavítsa.
- Mama - Eleinte minden növénynek csak egyetlen szára volt ritka magokkal. Most ellenben egyetlen magból 16- 12 szár bujik ki és minden kalász 50-100 buzaszemet képes teremni.
- Aldo - Így hát egyetlen gabonaszem háromszázszoros, négyszázszoros termést tud adni!
- Mama - Így van ez.

17. Buzakalász

- Róbert - Egymástól nagyon különböző gabonaföldeket láttam. A kalászok annyi változatot mutattak, hogy elámultam.
- Papa - Az ember tényleg elcsodálkozik a gabona változatosságán, akár kemény, akár lágy mag. A mezőgazdász különféleképpen nevezi el azokat: Mentana, Damiano, Fano, Jó pásztor, Mari, stb.
- Mária - Ezek mind városok, vagy emberek nevei!
- Papa - Hogy meg légy elégedve, megmondom neked, hogy van egy buzafajta, amit Carlottának hívnak.

18. Rovarok által pusztított gabona

- Mama - A gabonának sok az ellensége: a mezei egér felfalja buzaszemeket, a poloska és egyéb rovar megtámadja a növény belsejét, egy gomba-féle, a gabonarozsda tönkreteszi a leveleket. Az ily elpusztított mező elszomorító látvány.

19. Az aratás

- Mama - De a földmives tud védekezni kitartó munkával egészen az aratásig. Amikor a magot nem lehet már örömmel megkarcolni, eljött az aratás ideje.
- Aldo - Nem lehet nagyon könnyű aratni.
- Apa - Mindenesetre. Határozottan és gyorsan kell aratni, mert különben a buzaszemek kihullanak az érett kalászból. A nyári hőségben ez nagyon fárasztó munka.

20. Kévékbe gyűjtés

- Aldo - Miért csinálnak kévéket?
- Mária - Talán, hogy könnyebben felrakják a termést a szekerekre.
- Papa - Ezért is, de főleg, hogy megóvják a kalászokat a jégesőtől és a madaraktól és engedjék, hogy a buzaszemek teljesen beérjenek.

21. Hosszu kévesorok

- Mama - Milyen megelégedést érezhet a földmives, amikor ennyi fáradtság, munka után kévék hosszú sorát szemléli. Elérkezett a betakarítás pillanata: reméljük, hogy megmarad a jó idő, különben a vihar és az eső mindent tönkreteszt.

22. Az arató-cséplőgép munkában

- Papa - Hogy megkönnyítsék a nehéz munkát, ahelyett, hogy vágják a gabonát és kévékbe kötik, ma a földekre inkább arató-cséplőgépekkel mennek rá, amely nagyon meggyorsítja a munkát. Levágja a szárat, elválasztja a cséplőrészben a szemet a polyvától, összegyűjti a magot és felgöngyölíti a szalmát.

23. Ház formájú gabonakeresztek

- Mama - De még nem mindenütt használják az arató-cséplőgépet és ilyenkor a gabonát beszállítják a szérükbe, ott házformájú kereszteket /asztagot/ csinálnak, hogy megvédjék a felhőszakadástól és várják a kedvező időt a csépléshez.

24.,Cséplés a szérűben

- Papa - A cséplést a szérűben egy nagy, zajos géppel végzik, körülötte sok ember sűrög-forog, dolgozik.
 Róbert - Cséplőknek hívják őket és cséplőgépnek.
 Papa - Nagyon kell vigyázni a cséplőgépnél, mert nagyon súlyos baleseteket okozhat.

25. A búzaszem kikerül a cséplőgépből

- Mama - Végül sok havi várakozás után megtelik a magtár. Millió és millió gabonaszem gyűlik össze gyorsan. Egy részéből lisztet készítenek, másik részét a földmives a vetéshez szánja. Mert minden búzaszem magában hordozza a gyökeret, száracskákat, levélkét, készen arra, hogy megismételje az újbóli megsokasodást. Soha nem fárad bele, hogy eleget tegyen az Ur törvényének, mellyel az a természetet korlátyozza.

26. A megelégedett földmives

- Papa - Befejeződött a nagy munka: a földmives megelégedéssel szemléli kincsét és elfelejti az aratás, vetés, szántás fáradalmait, az örökös aggodást a termésért, míg végre a buza bekerült a magtárba, megsokszorozódva.

27. Malom működés közben

- Mama - Folytatódik a búzaszem utja: a magtárból a malomba. Ma nagy gépek szolgálnak arra, hogy lisztté őröljék a búzát. De mindenki tudja, hogy az őrlés olyan régi művelet, mint maga a földművelés. Eleinte két nagy kő közt őrölték meg, azután feltalálták a rabszolgák és állatok által nagy fáradtsággal forgatott malmot. Azután feltalálták a szélmalom és a vizimalmot, amelyek átadták helyüket a gőzmalomoknak és a villamosenergiával működő malomnak.
- Papa - Vannak eszközök szárításra, tisztításra és a magot fehér lisztté őrlik.

28. A kovász a lisztben

- Mama - Most arról kell beszélnem, mi történik a liszttel a péknél vagy odahaza, amikor a kenyértésztát készítem. Első dolog kovászt /élesztőt/ hozzáadni, hogy a liszt masszáját lágyabbá tegye.

29. A kovász erjed

- Mama - Tudnotok kell, hogy a kovász /élesztő/ mikroszkopikus gomba, amely előidézi az erjedést, miközben a cukrot alkohollá bontja, vízzé és szénsavvá. Az utóbbi gáz formájában kitágítja a lisztet.
- Róbert - Mama, te úgy beszélsz, mint egy professzor.

30. A megdagasztott tészta

- Mama - Ezen a fokon folytatódik a dagasztás. Várni kell, míg az erjedés /megkelés/ teljes legyen. Egy kis pihentetés után folytatódik a liszt átváltozása.

31. A tésztát kenyerekké formálják

- Mama - A pék bámulatos ügyességgel tép le kisebb tésztadarabokat, azokat kerekké formálja és pihenteti, hogy szikkadjanak és tömörebbek legyenek.

32. Beveti a kenyeret a kemencébe

- Papa - Nézzétek, milyen tiszta munka. Ha egy napon a pék engedné, hogy kíváncsian bepillantassunk a pékműhely hátsó részébe, meglepődve látnátok, milyen pontossággal formálja a zsemlyéket, amelyeket azután behatol a kemencébe.

33. A kenyér sül a kemencében

- Papa - A talaj melegétől a buzaszem, amely most már teljes változáson ment át, 150-200 fokos melegre került. Nézzétek. Milyen a színe, micsoda illat!

34. Frissan kisütött zsemlye

- Mama - Szinte biztos vagyok abban, hogy sohasem álldogáltatok a péküzlet kirakata előtt. És úgy mint ti, annyi sok más gyerek, akik nem ismerik az éhezést. De ha odafigyeltek, láthatjátok, hogy valaki hosszasan nézeget a kirakatba arra a kenyérre, amely csillapíthatná az éhségét. Ilyenkor mit sug nektek a jó szívetek?

35. Egy fiu kenyereskosárral

- Mária - Papa, azok a fiuk, akiket minden reggel látok, hogy kenyérrel teli kosarakat cipelnek, hova viszik?
- Papa - Kórházakba, intézetekbe, üzemi konyhákba és magánháztartásokba viszik.

36. A mama kenyeret vásárol

Mama - Gyakran én megyek kenyeret vásárolni.

37. A kisgyerek hazajön a péküzletből

Roberto - És ha a mama nem ér rá, én segítek neki.

38. A kisgyerek várja a kenyeret

Aldó - Én meg enni akarom a kenyeret, hogy olyan erős legyek, mint a papa.

39. Egy munkás kenyeret eszik

Papa - Nekem már nem kell nőm, hanem egészségesnek és erősnek kell maradnom, mint valamennyi dolgozónak.

40. A kisgyerek kenyeret ad a szegényeknek

Mária - Amikor a szegények az ajtón kopogtatnak, én osztok nekik kenyeret.

41. Ostyával teli kehely

Mama - Ezenkívül valamennyien az Ur asztalához járulunk, ahol kenyér színe alatt az Ur lelkünk tápláléka lesz.

42. Gabonakalászkok

Mama - Kalász.... kenyér..... konszekrált ostya: ez az a történet, amely a buzaszem története, Isten legnagyobb ajándéka.
Gyerekek - Miatyánk, ki vagy a mennyekben, mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.....

+++++